

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toimenpideohjelma
Mustasaaren kunta 2021–2024

Alkusanat

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toimenpideohjelma 2021–2024 tulee nähdä Mustasaaren kunnan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman liitteenä ja täydennyksenä.

Toimenpideohjelma perustuu toimialojen näkemykseen asioista, joita ne aikovat tulevien vuosien aikana edistää. Toimialojen asettamia tavoitteita seurataan, ja ne heijastuvat talousarviotyössä ja toiminnassa.

Toimenpideohjelma tulee päivittää joka vuosi, jotta toimialoilla työskenneltäisiin ennakoivasti mutta myös määrätietoisesti vahvistettujen toimenpiteiden edistämiseksi.

1 Työnantajarooli

Työolot

Tavoite: Hyvinvoivia työntekijöitä turvallisessa työpaikassa.

Toimenpiteet: Riskikartoitusten avulla tutkitaan, analysoidaan ja vähennetään työtapaturmista johtuvien sairauspoissaolopäivien lukumäärää. Työterveyshuolto tekee työpaikkaselvityksen jokaisessa toimipisteessä.

Toteutusvastuu: Esimiehet, työsuojelupäällikkö.

Seuranta (milloin/miten): Riskikartoitusten seuranta vuosittain. Seuranta tapahtuu henkilöstötilinpäätöksessä vuosittain esitettävien tilastojen ja työsuojelutoiminnan arvioinnin avulla.

Rekrytointi ja osaaminen

Tavoite: Työyhteisössä pyritään tasaisempaan kieli- ja sukupuolijakaumaan. Kunta palkkaa työntekijöitä toistaiseksi voimassa oleviin palvelussuhteisiin, kun henkilöstön tarve on jatkuva. Kunta varmistaa, että kielitaitovaatimukset ja rekrytoinnissa käytettävät käsitteet ovat tarkoituksenmukaisia koko toiminnan kannalta.

Toimenpiteet: Kehotetaan sekä naisia että miehiä hakemaan Mustasaaren kunnan virkoja ja työpaikkoja.

Toteutusvastuu: Toimialajohtajat, esimiehet.

Seuranta (milloin/miten): Jatkuva.

Sama palkka samanarvoisesta työstä

Tavoite: Sama palkka samanarvoisesta työstä.

Toimenpiteet: Tehdään palkkakartoitus. Mikäli naisten ja miesten palkkojen välillä havaitaan selkeitä eroja, syyt ja perusteet palkkaeroihin selvitetään.

Toteutusvastuu: HR-yksikkö, toimialapäälliköt ja esimiehet.

Seuranta (milloin/miten): 2021. Seuranta joka kolmas vuosi.

Häirintä

Tavoite: Nollatoleranssi kaikenlaiselle häirinnälle. Jokainen työntekijä on tietoinen, miten on toimittava, jos joku kokee joutuneensa häirinnän kohteeksi.

Toimenpiteet: Jokaista työntekijää informoidaan kiusaamisen ja epäasiallisen kohtelun ehkäisemisen toimintaohjeista, ja ne ovat jokaisen työntekijän saatavilla. Työnantaja puuttuu asiaan ja käynnistää selvityksen, kun tieto häirinnästä, kiusaamisesta tai epäasiallisesta kohtelusta saadaan.

Toteutusvastuu: Koko organisaatio.

Seuranta (milloin/miten): Jatkuva.

2 Koulutus ja varhaiskasvatus

Koulutus

Tavoite: Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämistä korostetaan koulun ja varhaiskasvatuksen arvoperustassa ja oppimiskäsityksessä.

Toimenpiteet: Tavoite sisällytetään kunnan kaikkien koulutusasteiden paikallisiin opetussuunnitelmiin.

Toteutusvastuu: Sivistyslautakunta.

Seuranta (milloin/miten): Sisältyy varhaiskasvatussuunnitelmaan ja sivistystoimen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan.

Tavoite: Jalkautetaan tasa-arvoajattelu koulun ja varhaiskasvatuksen toimintakulttuuriin ja sitoutetaan lapset, oppilaat, opiskelijat ja koko henkilökunta tasa-arvon edistämiseen.

Vastustetaan ja ehkäistään seksuaalisen häirinnän, syrjivän kielenkäytön ja kaavamaisten käsitysten syntymistä naisten ja miesten rooleista kaikissa koulutusmuodoissa.

Toimenpiteet: Tasa-arvosuunnittelu: Päivitetään sivistystoimen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma ja varhaiskasvatussuunnitelma.

Toteutusvastuu: Sivistyslautakunta yhteistyössä rehtorien, opetushenkilökunnan, päiväkotien henkilökunnan, oppilasedustajien ja muun henkilökunnan kanssa.

Seuranta (milloin/miten): Seuranta vuosittain ja arviointi.

3 Terveys ja sosiaalihuolto

Terveys

Tavoite: Odotushuoneet ovat sukupuolineutraaleja, esillä on erilaisia ihmisiä puhuttelevaa kirjallisuutta, terveyttä koskevia yleisesitteitä mutta myös sukupuolen, iän ja riippuvuudet huomioivaa materiaalia.

Toimenpiteet: Tarjoamalla sukupuolineutraaleja ja esteettömiä wc-tiloja kunta pyrkii siihen, että wc-tilat ovat kaikkien käytettävissä. Kirjallisuutta ja esitteitä hankitaan.

Toteutusvastuu: Hoivalautakunta.

Seuranta (milloin/miten): Vuosittain.

Tavoite: Ollaan tietoisia toiveista saada nais- tai miespuolinen hoitaja ja pyritään mahdollisuuksien mukaan toteuttamaan ne.

Toimenpiteet: Aktiivinen asiakaskontakti, jotta pystytään vastaamaan potilaiden yksilöllisiin tarpeisiin.

Toteutusvastuu: Hoivalautakunta.

Seuranta (milloin/miten): Asiakaspalautteen jatkuva seuranta.

Omaisien tai muun läheisen hoitaminen

Tavoite: Vanhemmat ovat tietoisia molempien saatavilla olevista sosiaalietuuksista. Isät kutsutaan osallistumaan vanhemmuuteen valmistaville kursseille sekä äitiys- ja lastenneuvolakäynneille.

Toimenpiteet: Äitiysneuvola antaa tietoa.

Toteutusvastuu: Hoivalautakunta.

Seuranta (milloin/miten): Tilastojen seuranta vuosittain.

Sosiaalinen kotouttaminen

Tavoite: Maahanmuuttajien kotoutumista tuetaan tasavertaisella kohtelulla terveydenhuollon vastaanotolla, mahdollisuudella käyttää tulkkia tarvittaessa sekä mahdollisuudella saada hoitoa sairaanhoitajalta tai lääkäriltä, joka vastaa pakolaistaustaisten henkilöiden hoidosta ja jolla on siitä kokemusta.

Toimenpiteet: Uusien maahanmuuttajien tarpeista huolehditaan kartoituksen ja haastattelun avulla. Kotouttamisohjaajien ja terveydenhuollon aktiivinen vuoropuhelu.

Toteutusvastuu: Hoivalautakunta/kotouttamisyksikkö.

Seuranta (milloin/miten): Jatkuva.

Sukupuoleen perustuva väkivalta

Tavoite: Sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa havaittaessa asianomaisen kanssa keskustellaan aktiivisemmin.

Toimenpiteet: Hoitaja ottaa asian puheeksi asianomaisten kanssa, antaa tietoa turvakodista ja ottaa tarvittaessa yhteyttä muihin auttaviin tahoihin, kuten sosiaalihuoltoon ja päihdehuoltoon.

Toteutusvastuu: Sosiaalilautakunta.

Seuranta (milloin/miten): Tilastojen jatkuva seuranta.

4 Suunnittelu ja asuinympäristö

Infrastrukturi

Tavoite: Säilytetään nykyinen tievalaistus lisäämään turvallisuuden tunnetta kunnassa.

Toimenpiteet: Nykyinen tievalaistus saneerataan laaditun suunnitelman mukaan.

Toteutusvastuu: Yhdyskuntarakentamisen lautakunta.

Seuranta (milloin/miten): Tilinpäätöskausittain.

Tavoite: Nykyisten kevyen liikenteen väylien parantaminen ja uusien rakentaminen lisäämään saavutettavuutta ja turvallisuuden tunnetta kunnassa.

Toimenpiteet: Kevyen liikenteen väyliä rakennetaan laaditun suunnitelman mukaan.

Jalkakäytävien reunat toteutetaan niin että liikuntarajoitteiset pääsevät niiden yli.

Toteutusvastuu: Yhdyskuntarakentamisen lautakunta.

Seuranta (milloin/miten): Tilinpäätöskausittain.

Asuminen ja kiinteistöt

Tavoite: Asuntopoliittinen ohjelma kunnalle.

Toimenpiteet: Laaditaan ohjelma.

Toteutusvastuu: Fastighets Ab Korsholms Bostäder.

Seuranta (milloin/miten): Tilinpäätöksessä.

Tavoite: Kiinteistöjen suunnittelussa ja rakentamisessa otetaan huomioon saavutettavuus.

Toimenpiteet: Laaditaan saavutettavuusperiaatteet ja noudatetaan niitä.

Toteutusvastuu: Kiinteistötoimi.

Seuranta (milloin/miten): Tilinpäätöksessä.

5 Kulttuuri, liikunta ja vapaa-aika

Tavoite: Fyysiset esteet eivät rajoita osallistumista.

Toimenpiteet: Yleisötapahtumat ja tilaisuudet suunnitellaan siten, että pyörätuolilla ja lastenvaunuilla pääsee paikalle esteettömästi.

Tilaisuudet suunnitellaan siten, että kävelyssä tukea tarvitsevat voivat osallistua (kuljetus, hissi, riittävän suuret wc-tilat, istumapaikat, tasainen kävelyalusta ym.).

Toteutusvastuu: Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta.

Seuranta (milloin/miten): Tilinpäätöksen yhteydessä.

Tavoite: Taloudellinen esteettömyys.

Taloudelliset esteet voivat vaikuttaa osallistumiseen.

Toimenpiteet: Tapahtumat, tilaisuudet, kurssit, leirit, harrastustyöpajat ja opastukset järjestetään pääsymaksutta tai pienin osallistujamaksuin. Erityisryhmien maksuja voidaan tukea.

Toteutusvastuu: Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta.

Seuranta (milloin/miten): Tilinpäätöksen yhteydessä.

Tavoite: Välttää ymmärtämiseen liittyviä esteitä.

Toimenpiteet: Kulttuuripalvelujen saavutettavuutta voidaan lisätä tarjoamalla tietoa selkokielellä. Avustuslomakkeet ja avustuksenhakuohjeet yksinkertaistetaan ja laaditaan selkokielellä.

Toteutusvastuu: Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta.

Seuranta (milloin/miten): Tilinpäätöksen yhteydessä.

Tavoite: Hyvin suunniteltu tiedottaminen.

Toimenpiteet: Kunnan verkkosivujen tiedotusmateriaalit tarkistetaan ja niitä yksinkertaistetaan tarvittaessa esimerkiksi kuvin ja valokuvin. Julisteet ja esitteet tehdään aina vähintään kahdella kielellä. Esteettömyydestä ilmoitetaan pyörätuolisymbolin avulla.

Toteutusvastuu: Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta.

Seuranta (milloin/miten): Jatkuva / kunnan verkkosivujen tarkistuksen yhteydessä.

6 Taloudellinen kehitys ja yrittäjyys

Yrittäjyys

Tavoite: Vahvistaa ja lisätä naisyrittäjyyttä.

Toimenpiteet: Osallistutaan aktiivisesti Vaasanseudun Kehitys Oy:n naisille suuntaamaan toimintaan.

Toteutusvastuu: Kehittämisjaosto.

Seuranta (milloin/miten): Vuotuiset tilastot Vaasanseudun Kehitys Oy:ltä.